

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postakártyaképféltári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Égész évre 4. félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 37. szám.

Szeptember hó 12

A nemzet erőtartáléka

a magyar falu, — hirdették évtizedeken át, különösen választások előestéjén, a honatya-jelöltek, anélkül azonban, hogy tettek követték volna a szép szavakat. Mert bizony a legutóbbi időnkig vajmi kevés történt a falusi nép érdekében. A Darányi-kormány az érdem, hogy végre komoly, szociális értékű intézkedések történtek ennek a nehéz sorsban tengődő „erőtartálék”-nak a megmentése, talpraállítás érdekében. Pedig kétségtelen, hogy a falvak népének hazafiassága, tiszta erkölce és nemese egyszerű művészi értékeihez való ragaszkodása, sokszor vér-áldozata segítette át a nemzetet évszázadok keservein, legutóbb pedig a Bach-korszak üldözéseiben. S amikor a falvak népe hálás örömmel veszi tudomásul, hogy végre az ő panaszaí és kérései is „napirendre” kerültek, reméli, hogy fokozatosan sor kerül a falu minden problémájának intézményes megoldására. Úgy érzi a falu népe, amely

kenyeret ad az országnak,

hogy joga van mindazokra a korszerű egészségügyi, kulturális és szociális intézményekre, amelyeket a városok polgárai érhetnek el. Az első lépések megtörténtek már: a falusi és tanyai egészségügyi szolgálat megszervezése megkezdődött; a mezőgazdasági lakosság aggkori biztosítása a közeljövőben megszerveztetik; utak épülnek; néhány év múlva az öntözés jobb megélhetést biztosít a mezőgazdasággal foglalkozóknak. Azonban a már folyamatba tett intézkedések egyforma fontossága van egy komoly, átfogó, a falu legnagyobb problémáit, felőlelő falufelújítási program kidolgozásának és megvalósításának. Hogy csak egy példát említsünk: komoly kedvezményeket, kölcsönöket kapnak azok, akik városi házaikat szépítik, kényelmi berendezésekkel szerelik fel. A falu nem sebb, csak egészségesebb házak építéséhez kér könnyítéseket; a falu nem kényelmi berendezéseket akar létesíteni, de a legelőmibb egészségügyi berendezésekhez való joga, elismerését és főként joga érvényesítésének lehetővé tételét kívánja. Mert mindaddig, amíg a falvak legfőbb építkezési anyaga a vályog lesz, — minthogy a komolyabb és egészségesebb építőanyagok szállítása szinte megfizethetetlen — az Alföld túberkulozis-statisztikája nem fog javulni... és a nemzet erőtartáléka lassan, de feltartóztatlanul el fog senyvedni...

A miniszterelnök hadat üzent a munkabér-uzsorának

Darányi Kálmán hajduböszörményi beszéde

Vasárnap, szeptember 5-én nyílt meg Hajduböszörményben a Hajduság ünnepi hete, az ugynevezett „Hajdu Hét”, amelyet Darányi Kálmán miniszterelnök nyitott meg. Az ünnepségen résztvett Debrecen országgyűlési képviselője, Lázár Andor igazságügyminiszter is, valamint Tasnádi Nagy András, Vau László báró és Mikecz Ödön dr. államtitkárok, több főispán és országgyűlési képviselő.

A miniszterelnök a hajdusági kiállítás ünnepies megnyitása után résztvett a városházán rendezett nagygyűlésen, ahol ünnepi beszédében a mezőgazdaság aktuális kérdéseivel kapcsolatosan nagyfontosságú kijelentéseket tett.

Elsősorban az alföldi öntözés kérdéséről beszélt, hangsúlyozva, hogy az erdelti tervekkel szemben csak olyan változások lesznek, amelyek a településeket követik meg. A vasúti tarifa-kérdésekkel szemben hangoztatott tisztántúli panaszokra tért ki ezután a miniszterelnök és bejelentette, hogy

a csöves tengeri szállításának díját az egész országban husz százalékkal leszálítják.

A gabona tőzsdei jegyzésének reformjával kapcsolatosan megállapította a miniszterelnök, hogy miután a földművelésügyi kormány, egyrészes buzatermesztési akciója következtében az egész országban javult a buzaminőség,

megszűnik majd az, hogy a buzaártereket egyes vidékek szerint bírálják el és eszerint szabják meg az árat.

A tengeri értékesítés kérdéseire viszontérve, kijelentette a miniszterelnök, hogy a kormány országos bizottságot létesít a tengeri árának figyelemmel kísérésére és ez a bizottság minden héten megvizsgálja majd az árakat.

a kormány kötelezi a Futurát bizonyos minimális ár tartására, amely egyelőre 4.80 pengő, de ez az ár természetesen hetenkint változik.

A napraforgó magnál aktóberre 20, november 21, decemberre 22 pengő árat állapítottak meg, ami nagy terhet jelent ugyan a fogyasztókra, de majdnem kétszerese annak az árnak, amit a múltban kapott a gazda.

A 16., sertés-, juhtenyésztés kérdéséről szölt ezután a miniszterelnök, majd a háziipar nagy fontosságára tért át.

Azután így folytatta:
— Tudom, mindenki szereti, ha mi-

nél olcsóbb munkacér áll rendelkezésére.

Most azonban, amikor megfelelőnek mondhatjuk termény- és állatárainkat, nem tarthatjuk fenn továbbra is eddigi alacsony napszámberünket.

— Lépett kell tartani a terményárak emelkedésével. Ahol azt látjuk, hogy a munkabérekkel bizonyos uszora folyik a munkás kávéra, ott

nem fogunk habozni, hogy megvédjük a munkás érdekeit.

Az ősz folyamán benyújtják a mezőgazdasági munkásság aggkori biztosításáról szóló javaslatot.

Beszéde végén hangoztatta a miniszterelnök, hogy ha azt akarják, hogy az országban a gazdaságosság az őt megillető helyet foglalja el, akkor álljon tömör sorokban a földművelésügyi miniszter mögött és adjanak neki erőt ahhoz, hogy elgondolásait valóra is válthassa.

A miniszterelnök az ünnepségek után Makóra utazott, ahol a 75-ik

jubileumát ünneplő Csanádmegyei Gazdasági Egyesület közgyűlésén vett részt.

A makói gazdasági ünnepség

A Hajduság hatalmas ünnepsége után az Alföld déli része is méltóan kapcsolódott bele az alföldi magyar gazdátársadalom megmozdulásába. Makón fennállása 75. évét ünnepelte a Csanádmegyei Gazdasági Egyesület. Ezt a jubileumot fogta és ölelte körül a kiállítások és ünnepségek hatalmas sorozata, és tette országos jelentőségűvé a miniszterelnök és kíséretének megjelenése. A kiállítását Darányi Kálmán miniszterelnök nyitotta meg. Beszédében lényegében ugyanazt mondotta, amit a Hajduság ünnepi alkalomával. Ezen a nagyjelentőségű ünnepen beszélt Glattfelder csanádi püspök és József királyi herceg is. Makó lélekemelő megmozdulása erős hatással lesz az Alföld kulturájának további lendületére.

A termelők jövedelmét megsokszorozza a szövetkezeti értékesítés

A paprika „egykez-rendszer” első évének eredménye.

Ismételten megemlékeztünk és kellő értékükre, illetve értékeltségükre szállítottuk le azokat a baloldali támadásokat, amelyek a szövetkezeti értékesítési formát, az ugynevezett „egykez-rendszer”-t érték és úgy állították be a kérdést, mintha az egyképpen súlyos és káros kihatással lenne a tisztes kereskedelemre is és a termelőkre is.

A „Jó-egykez”-ről írott rémtörténetekről a gazdaságosság már megalkothatta a maga véleményét.

— Most az alábbiakban ismertetjük a „paprika-egykez” első évi működésére vonatkozó számszerű eredményeket:

Az utolsó 10 év átlagában évenként 280 vagon fűszerpaprikát örültek a malmok és ennyit minősítettek a szegedi és kalocsai paprikakísérlet átlomában. A forgalom szabályozásával kapcsolatban 400 vagon beváltására törőnt előkészület és kalkuláció. A 100 vagonot már az első 10 hónapban beszállították. Mithogy azonban a gazdák irtókában még mindig van fűszerkészlet, a miniszterelnök szeptember végéig további 60 vagon beváltására adott megbízást. A baloldali forgalomban eleinte némi csökkenés mutatkozott. Amíg a rendelet életbe lépett előtt felhalmozott készletek felszívódtak.

Az utóbbi hónapokban már emelkedik a belső fogyasztás is és

az első gazdasági évben az összes eladási forgalom meg fogja haladni a 400 vagonot,

amiből több mint 200 vagon csak exportra. Az export várakozáson felül sikerült, mert

amíg 1934-ben 40, 1935-ben pedig 60 vagon fűszerpaprikát vittünk ki, addig a szabályozás első gazdasági évében a kivétel 220—225 vagon körüli lesz, tehát lényegesen emelkedett. De javult a paprika ára is: Az örítették 155—180 fillert kapnak azért az édes paprikáért, amely a szomszédos megszállt területen, Horogson 70 fillér körüli árban értékesül a szabadjogonban.

A kikészítők és malmok most másfél-szer annyit dolgoztak fel, mint előzőleg a legelővább termést adó estendőben.

Mint látjuk tehát, az „egykez” a paprikaértékesítés terén is megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak, és a sokszervi termelőnek „egykez”-be történi megszervezése folytán a haszon a termelők zsebébe és nem néhány páncélzsekrénybe vándorol...

A kormányzói pár utazása

A kormányzói pár a vierwaldtaecti tö környékének megtekintése után hajókirándulást tett Luzernbe, majd szeptember 3-án átkeltek az olasz határon és Stresában szálltak meg. Innen másnap Milanóba, majd e város megtekintése után a Comói tó mellé, Cernobbioa utaztak. A festői szépségű vidéken tett kirándulások után a Dolomitokba utaztak, ahonnan Ausztrián át hazatérnek.

A munkabéruzsora ellen

Darányi Kálmán miniszterelnök most vasárnap Hajduböszörményben járt, ahol — mint azt a Vasárnap más helyén megjírja — bejelentette, hogy bizonyos intézkedésre készül a munkások érdekeinek védelmében. Ki tagadhatja, hogy erre égető szükség van egy olyan hatalmas népréteg megélhetésének biztosítására, amely ezidőszert talán valamennyi néposztály között a leghátrányosabb helyzetben él. A mezőgazdasági munkaeör még ma is a szabad kereslet és kínálat tárgya, a munkabéreket tehát nem a szolgáltatás értéke, hanem a szabad verseny dönti el. Mivel pedig több a munkás, mint a munkaalkalom, a munkásainál mélyen leszorítja a bérszínvonalat. Bizonyos, hogy ez tarthatatlan állapot. Mert ha jogosnak ismerjük el, — aminthogy kétségtelenül az — hogy a kormány minimális árakat biztosítson a gazdának, ha ugyanazt a vámvédelem és más eszközök igénybevételével megteszi az ipar is, akkor feltétlenül szükséges, hogy a három milliárdnyi mezőgazdasági munkásság becsületesen meg szolgálja béré se legyen a szabadverseny szeszélyének kitéve. Az egyenlő elbánás elve megköveteli, hogy hatékony intézkedések biztosítsák a mezőgazdasági munkás számára azt a legkisebb munkabért, amit megérdemel s amiből meg tud élni.

Ez volt az 1923. évi törvény célja is, amelynek alapján a hatóságok már több helyen megállapították a legkisebb napszámhátszókat. A gyakorlatban kitűnt azonban, hogy ez a megoldás nem hatályos és mellette végig dühög a munkabéruzsora. Elképesztő az a lelkiismeretlenség, amellyel némely helyen kihazsánálják a munkásság védelmét. Erről bizonyára meggyőződött Mikecz Ödön államtitkár, sőt maga Darányi Kálmán miniszterelnök is vidéki utjai alkalmával. Ezek az állapotok, ha sürgősen nem orvosoltatnak, romlásba viszik amugyis gyenge lábbon álló munkásnépünket és olyan elégedetlenséget, sőt ekkeseredést idéznek, amelyet aztán nehéz lesz levezetni. Nagyon örvendetes tehát, ha a miniszterelnök erélyes kézzel akar ahhoz a kérdéshez nyulni, — még pedig ma és nem holnap, — amire kedvező lehetőséget nyújtanak a jobb terményárak és általában a mezőgazdaság emelkedő jövedelmezősége. A munkaadóknak is be kell látni a jelenlegi bérek tarthatatlanságát és azt, hogy nagy baj lehet abból, ha ezek az igazságtalanságok sürgősen jóvá nem tétetnek.

(K. M.)

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron

Szigeti Nándor és Fia
ékszerész

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Talajvizsgálat holdankint 30 fillér

A nyugati államok mezőgazdái évek óta egyre fokozódó mértékben vezetik be földjeiken a rendszeres műtrágyázást. Kétségtelen, hogy Magyarországon is széleskörű propaganda folyt és folyik ilyen irányban, sajnos, azonban a gazdák nem vetik figyelembe azt, hogy

a műtrágya sikeres alkalmazásának legfontosabb előfeltétele, hogy a talajnak megfelelő összetételű műtrágyát alkalmazzák.

Ehhez azonban ismerni kell a talaj vegyi összetételét, azaz vagy alapos összehasonlító kísérletezések során kell megállapítani, hogy milyen műtrágyát kívánunk a helyi talajviszonyok, vagy a talajt kell vegyi szempontból megvizsgáltatni.

Az első módszer — összehasonlító kísérletek lefolytatása — éveket vesz igénybe, a második — talajvizsgálat — drága és ezért kis- és közép-

gazdaságok részére nehezen hozzáférhető megoldás.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara most akciót indított, hogy a kis- és középgazdák részére lehetővé tegye a talajvizsgálatok igénybe-

vételét. Ezért a hozzájárulás díját — kizárólag kis- és középgazdák részére! — holdankint 30 fillérben állapították meg.

Szükséges azonban, hogy egy-egy községben legalább 100 hold talajt vizsgáltsanak meg a gazdák, akiknek közösen kell a helyi gazdasági egyesület, vagy gazdákör, esetleg előjáróság útján a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarához, illetve a Kamara Talajintézetéhez (Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19.) fordulniuk, a vizsgálat elvégzését kérve. Az intézet postafordulattal adja meg a bővebb felvilágosítást.

Értekezletre készülnek a Földközi-tengeri hatalmak

A Földközi-tengeren tudvalevően titokzatos tengeraltjárók több idegen nemzetiségű hajót megtámadtak, sőt elcsúszították. A támadások miatt, amelyek azzal fenyegetnek, hogy a spanyol polgárháború nemzetközi bonyodalmakat okoz, Anglia és Franciaország a földközti-tengeri hatalmakat szeptember közepére értekezletre hívta össze, hogy itt határozzanak a tengeraltjárók elleni rendszabályokról. A szovjet iparkodik az értekezlet megtartását megakadályozni; ennek a célnak az érdekében jegyzéket nyújtott át Rómában és Olaszországot teszi fele-

lőssé két szovjet-gőzös megtorpedó-zása miatt.

A Gent melletti Nyonba tervezett értekezletre, Oroszország fellépése nyomán Olaszország valószínűleg nem fogja elküldeni megbízottját. Lehetséges, hogy Németország is vissza fogja utasítani a meghívást. Ilyenformán — legalább egyelőre — válságba került a földközti-tengeri hatalmak konferenciája.

A spanyol frontokon közben változatlan heveséggel folyik a harc; Gijonba bevonultak a nemzetiek, Barcelona lakossága pedig lázadásban tört ki a vörösök ellen.

Japan nem teljesíti az angol követeléseket

Véres harcok a japán—kínai fronton

A Japán—Kína között folyó harc váltakozó szerencsével folyik tovább. Mint már megjártuk, japáni repülőgépről súlyosan megsebesítették Anglia kínai követét, ami miatt Anglia tökéletes elégtételt követelő jegyzéket intézett Japánhoz. Japán a jegyzékre nagy késéssel válaszolt. Ideiglenes jellegű válaszában arra mutat rá, hogy még nem igazolódott be, hogy a szóbanforgó repülőgépek valóban japáni gép volt. Diplomáciai körökben számolnak azzal a lehető-

séggel, hogy Anglia a kérdés megnyugtató elintézéséig megszakítja a diplomáciai viszonyt Japánnal.

Kína, hír szerint, a Népszövetséghez kíván fordulni a szerinte jogosulatlan és alaptalan Japán támadás miatt.

Mialatt pedig a diplomatai vitája folyik, japáni és kínai katonák ezrei véres harcokat vívnak egymással, repülőgépek zúgnak a harcterek felett és a japánok döntő támadásra készülnek Sangháj ellen...

Sangháj pályaudvari negyedét tönkretörték a japán repülők

A sárگا veszedelem,

amely tudvalevően kedvelt témája volt a világháború előtti évtizedekben a regény- és világpolitikai tanulmányíróknak, most szomorú időszerűséget nyert. A japán—kínai háború ugyanis — azonkívül, hogy az európai hatalmak alattvalói életének, hajóinak, kínai és japáni értekeinek elpusztulása révén állandó nemzetközi bonyodalmakkal fenyeget — megdöbbentő élességgel állítja az egész világ elé Kelet nagy veszedelmét, a terjeszkedni akaró sárگا emberek törekvését. S ha a „sárگا veszedelem” fogalmát vizsgáljuk, ráeszmélünk, hogy a japán—kínai háború kimenetele nem fogja ezt a veszedelmet a legkisebb mértékben sem csökkenteni. A helyzet ugyanis az, hogy egyelőre és a háborus viszálkodások tartamára — eltekintve az előbb említett nemzetközi bonyodalmaktól — Kelet—Ázsiára korlátozódnak a kérdés véres bonyodalmai. Ha azonban Japánnak sikerülne döntő győzelmet aratnia a kevésbé megszervezett Kína felett, akkor Európa fokozott mértékben talánna szemben magát a japániai „dömping” nevű versenyyel, amelynek szociális hatásai egész Európát és Amerikát megráztathatják. Ha ellenben Kína győzne, a Szovjetnek azt a segítségét, amely őt a győzelemhez segítette, azzal hálálna meg, hogy tökéletesen engedő érvényesülmi a Szovjet szervező munkáját, ami az európai és amerikai kultúra számára jelenthetne végveszedelmet. Egyetlen reménye lehet tehát a „fehérek” társadalmának: hogy győzni fog a hatalmasan fegyverkező Anglia, a maga higgadt, imponzans, békebírói fellépésével és a keletázsiai vizsál elcsendesítésével — legalább egyelőre — elhárítja a „sárگا veszedelem” kirobbanását, vagy a bolsevizmus újabb ténfoglalását...

Emlékezés Gömbös Gyulára

Néhai vitéz jákfai Gömbös Gyula volt miniszterelnök emlékeztetést méltatta a dunáninneni evangélikus egyházkerület szeptember 2-iki közgyűlésén Sztranyaszky Sándor, az egyházkerület felügyelő elnöke. A néhai miniszterelnökről való megemlékezés után Sztranyaszky tolmácsolta az egyházkerület bizalmát Darányi Kálmán miniszterelnök és kormánya iránt.

Szerencs városra még 1935-ben diszpolgárvá választotta Gömbös Gyulát. A diszpolgári oklevélet a város külföldtsége szeptember 3-án nyújtotta át a néhai miniszterelnök özvegyének.

Itt említtük meg, hogy Mussoliné Gömbös Gyulának Vaetagh László szobrászművész által készített életnagyságú mellszobrát a Chigi-palotában helyezte el.

BELPOLITIKA

A belügyminiszter hivatalában

Szöll József dr. belügyminiszter háromhetes szabadságáról hazaérkezett és átvette a minisztérium vezetését.

A bonyhádi választás

A Pekár Gyula halálával megüresedett bonyhádi kerületben szeptember 4-én járt le az ajánlások benyújtására kitűzött határidő. Ezen időpontig kizárólag Perczel Béla nyilaspán nyújtotta be ajánlái iveit s így egyhangulag jutott a kerület mandátumához, amelyet szeptember 12-én fognak ünnepiesen átnyújtani az új képviselőnek.

Az agrárcikkek tavalyi áremelkedését a gazdák nem tudták kihasználni

A Mezőgazdasági Üzemi Intézet helyzetjelentése az 1936. IV. negyedérről

Most jelent meg az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézetnek, 44 kislésem és 14 nagyüzem számtartási jelentései alapján készült 20. mezőgazdasági üzemi helyzetjelentése Prack László dr. zászadási akadémiai tanár szerkesztésében. A kiadvány szembeállítja az 1935. évi eredményeket az 1936. évi eredményekkel és tárgyilagos következtetések után rámutat azokra a tényezőkre, amelyekkel a mezőgazdasági jövedelmességét a jövőben emelni lehet.

A fűzet számtartási zárlatszerűen mutatja be a gazdaságok összesített adatait; vagyonelejtár, pénztári számadások, a piacra vitt termények és állatok, a gazdaságokban található készletek és termelői árak táblázata után, ezek összevetéséből tisztázza a jövedelmi kimutatást állít fel és ebből von le következtetéseket.

Általános megállapítása az, hogy a gazdák 1936-ban a gazdasági árak emelkedését nem tudták kellőképpen kihasználni.

A mezőgazdasági területet a gabonanevelés javára és a takarmánynevelés rovására cserélték.

A pénztári bevételek emelkedtek az előző évvel szemben. A nagyüzemek a gabonanevelésből vettek be többet, a kisüzemek az állattenyésztésből, főleg sertésenyésztésből. Igen szomorú jelenség az, hogy

a legbelterjesebb termelési ág — a tejtermelés — bevételi csökkentek,

aminek a fejérek mozdulatlansága az oka. A kiadások tételeinél a munkaköltség emelkedését látjuk. A jó művelés fontosságát tehát méltányolták a gazdák. E főnyesen költöttek trágyafélékre is. A takarmányvetésre fordított összeg örvendéscsökkent, ez azonban nem az elegendő takarmánytermő területnek, hanem a takarmányfeléeknek kedvező időjárásnak köszönhető. A szőlőművelés nehéz helyzetet mutatja az, hogy

a szőlőkre adott kiadás több, mint az abból származó bevétel.

Adósságtörlesztésre, kamatra és adófizetésre épp oly gondot fordítottak a gazdák, mint 1935-ben.

A piacravétel, a termény- és állatállomány, valamint a termelői árak összevetéséből megállapítható, hogy a gabona eladási földben aránylag alacsonyak voltak az árak. S mivel a kisgazdáknak nem volt elég forgótőkéjük arra, hogy a jobb árakat kihasználják és

kénytelenek voltak készleteiket és terményüket eladni, nem tudták az árak emelkedésével arányos bevételi többletet elérni, mint a nagyüzemek.

A mezőgazdaságban fekvő tőkék az 1935. évvel szemben emelkedést mutatnak. Főleg az élő és készletleltár gyarapodott. Ez avval magyarázható, hogy a kisüzemknél az állatok értéke emelkedett, a nagyüzemek pedig tartalékolták a gabonanevelést kedvezőbb eladási árak idejére.

A birtokos terhe kevesebb, mint az előző évben. A javuló árak következtében a gazdák jelentős törlesztéseket végeztek, a teher azonban még mindig elég magas ahhoz, hogy a gazdavidelmi rendelkezések szükségességét és fontosságát feltűnően hangsúlyozza.

A vagyonszaporulat és pénzbevétel együttes összege majdnem azonos az előző évvel. Ez a tény ismétellen hangsúlyozza, hogy a gazdák nem tudták kellően kihasználni az áremelkedéseket. A természetbeli felhasználások és a háztartási kiadások a gazdák életszínvonalának javulására engednek következtetni.

A mezőgazdasági tiszta jövedelme általában javult.

A mezőgazdaságban fekvő tőkék 3,33 százalékat kamatoztak az előző év 2,5 százalékaival szemben.

Végző következtetésképpen rámutat

azokra a tényezőkre, amelyekben keresztül jobb üzemi eredményeket fognak felmutatni a gazdák. Ezek: A mezőgazdasági forgótekeképítés tétele; a mezőgazdasági szakismeretek fejlesztése; az árak lehetőleg egyenletes színvonalon tartása; a piacrahozatal szabályozása és az értékesítés megszervezése

Hámori Tivadar

A tengeri áruzsorával szemben megvédik a termelőket

A tengeritermés az idén tudvalevően nagyon kedvezőnek ígérkezik, azonban tartani kell attól, hogy — mint hasonló esetekben történni szokott — a jó termésnek nem a gazdák, hanem a spekuláció kezébe majd használt látni és nevétségesen alacsony áron akarják felvásárolni a terményét értékesíteni akaró gazda tengerijét. Az illetékes tényezők idejében foglalkoztak — az alábbi jelentés szerint — a mezőgazdaságra olyan nagyfontosságú tengeri-értékesítés kérdéseivel és elejté akarják venni az áruzsora pusztításának.

A szeptember 10-én megtartott minisztertanácson ugyanis a földművelésügyi minisztérium részéről Marschall Ferenc államtitkár ismertette a csöves-tengeri értékesítésének

kérdését. A minisztertanács elhatározta, hogy

gondoskodni kíván a leginkább ráutalt termelői részéről eladásra kerülő csöves-tengerinek méltányos áron való felvásárlásáról és ezáltal a néprétegeknek az áruzsora ellen való megvédéséről.

Miköz Odön igazságügyi államtitkár beszámolt a miniszterelnök kőtlen megbízása alapján Heves, Borsod és Abauj vármegyék inséges vidékein tett helyszíni megállapításairól, a vidékek lakossága gazdasági és szociális helyzetének javítása érdekében tervbeveti intézkedésekről.

Végül Kánya Kálmán külügyminiszter külpolitikai kérdéseket ismertett.

"Végre lassan-lassan ébred a magyar" Magyar esereifjakk lelkes levele az olasz élniakarásról

Sűrűn érkeznek Olaszországból a kinéző esereifjakk lelkeshangu levelek, melyekben beszámolnak tapasztalataikról és főként arról, hogy milyen örömeiket kelt bennük az a nagy lendület, amellyel Olaszország, az egész világ csodálkozó elismerése mellett, a Duce utmutatásával a fejlődés útján halad.

Lenz Mátyás és Kovács Károly nagyon helyes és megszívlelő érdemes tanácsot vonnak le az Olaszországban tapasztaltakból. Többek között a következőket írják érdekes levélükben:

Az olaszok nem esnek kétségbe, ha egyszer nem sikerül valami, kezdik újra előlről és addig dolgoznak, míg kiterőszakolják a sikert. Leccsapolják a mocsarakat; azután idejönnek és kitartó munkával termékenyítik ezt a földet is. Megvalósítják Nagy Vezérük, a Duce jelszavát mindenütt:

mert hisznek abban, hogy ha engedelmessékednek és dolgoznak, életük és hazájuk sorsa jobbra fordul.

Hisznek abban, hogy az olasz nép életre, hatalomra született és ezt nem csak hiszik, hanem meg is valósítják mindenütt. Tudják azonban azt is, hogy hitüket csak úgy válthatják valóra, ha engedelmessékednek, ha egy-ségesen egyetértve haladnak Nagy Vezérük után. És dolgozni? Itt minden embernek, minden kéznek, minden koponyának erje minden megfeszítésével dolgoznia kell, hogy feltámadhasson, hogy hatalomra juthasson az ország, amely az ő hazája, melyen ősei dolgoztak, vérezték és meghaltak, melynek földjében a nemzedékek porai nyugosznak; mi pedig elvesztettük hazánk kétharmad részét.

Most azonban lassan-lassan ébred

a magyar. Kezd magához térni abból a nagy kábulatból, amit a nálánál erősebb, vagy inkább szerencsésebb hatalmak ráment csapása okozott. És ha magához tér, talán meg tudjuk mi is valósítani otthon Mussolini jelszavát. Miért ne lehetne Magyarországon is ez a jelszó:

„Hinni, engedelmessékedni, dolgozni!”

Mi volt az olasz száz évvel ezelőtt? Egy ismeretlen, törzsekre szakadt nép és most egy nagyhatalom, kinek hatalmától retteg a világ. Mi magyarok pedig, kik ezer éve élünk hazánk földjén, mi ne hinnénk, hogy a magyar életre, hatalomra született? Mi, kiknek hatalmát rettegte egykor az egész világ, most türjük, hogy feldarabolják ezeréves hazánkat. Nem! Mi magyarok is megvalósítjuk otthon Mussolini jelszavát.

Hiszünk Magyarország feltámadásában, engedelmessékedünk vezetőinknek és dolgozunk hazánkért és nemzetünkért.

Mi huszan magyar esereifjakk ezt az eszmét akarjuk megvalósítani hazatérve hazánkban. És ha most hazatérve, azt tapasztalunk is, hogy lekiésmély mosollyal nézik a hitetlenek, az öregek, a „tapasztaltak” próbálkozásainkat, mi azért nem csüggedünk el, hanem hiszünk, engedelmessékedünk és dolgozunk tovább. Így tagy vissza tudjuk szerezni azt a hazát, amit őseink szereztek és apáink elvesztettek. Ezt tanulunk meg mi magyar ifjak itt Olaszországban és ezt akarjuk megvalósítani visszatérve hazánkba.

Hiszünk, hogy Lenz Mátyásnak és Kovács Károlynak nemes elhatáro

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kétféle 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

zása. — különösen, miután látják Olaszországban, hogy csak komoly akarással, kitartással lehet célkitűzéseket megvalósítani, — nem hamar ellobbanó számalang csupán és így, a husz gazdafiú mégis csak előbbreviszi hazánkat a szebb, boldogabb jövőendő felé...

Falu-Gazdaszövetség közleményei

Az adonyi Falu-Gazdaszövetség tervbe vette, hogy az ősz folyamán gazdanapot, mezőgazdasági kiállítást és falunapot rendez. Az előkészítő ülés augusztus 29-én volt, amelyen a Falu-Gazdaszövetség részéről Agoston Béla dr. központi titkár, a fejérvármegyei gazdasági egyesület részéről Schaffner Ferenc titkár vett részt. A falunap időpontját október 3-át állapította meg az értekezlet. A fejérvármegyei Gazdasági Egyesület a járási állatdíjazást ugyanezen a napon fogja Adonyban tartani. Mezőgazdasági termények bemutatója, gazdaudvar-verseny, gyermektisztasági és egészségügyi verseny, szak-előadások és műkedvelő előadás szerepelnek a falunap programján. Az adonyi Falu-Gazdaszövetség, élén Simon Ferenc elnökkel, nagy lelkesedéssel végzi az előkészítési munkáját.

A szeptember 5-én megnyíló Hukábhét gazdakiallítóinak jutalmazására az érdekeltek kérésére a Falu-Gazdaszövetség arany-, ezüst- és bronzérmeket adományozott. Ugyancsak díjakat ajánlott fel a Falu-Gazdaszövetség a makói jubiláris mezőgazdasági kiállítás gazdakiallítóinak jutalmazására.

A békéscsaba Mészárosi Egyesület szeptember 7—8-ig országos méhészkiállítást rendez. Az egyesület vezetősége kérésrel fordult a Falu-Gazdaszövetséghez, hogy a kiállítást támogatssa és a részlevo gazdakiallítóik részére díjakat adományozzon. A Falu-Gazdaszövetség a társérdekeképviseleti egyesület kérését teljesítette és megfelelő jutalmakat ajánlott fel.

A kiskomáromi Mezőgazdasági Bizottság azzal a kéréssel fordult a Falu-Gazdaszövetséghez, hogy támogassa őt tenyészállat- és mezőgazdasági kiállítás rendezésében. A központ részéről Agoston Béla dr. titkár folytatta le a szükséges helyszíni megbeszéléseket és utmutatásai alapján megindult nagy lelkesedéssel a szervező munka. A nemes verseny felkeltésével a kiskomáromi kiállítás kétségtelenül hasznára lesz az érdekelte gazdatársadalomnak.

A nagygyűlési Falu-Gazdaszövetség baromfi szakosztályt alapított, hogy így eredményesebben dolgozhassék a baromfitenyésztés javítása érdekében. A Szövetség központi lépéseket tett az illetékes tényezőknél, hogy megfelelő fajbaromfiúknak rendelkezésre bocsátásával a szakosztály munkáját eredményesebbé teyék.

MINDEN UJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti!

Szent István-betétkönyveket hoz forgalomba a Postatakarékpénztár

Szent István halálának 900 éves évfordulója és az 1938-ban Budapesten rendezendő XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus ünnepeivel kapcsolatban a Postatakarékpénztár ünnepi köntösbe öltöztetett, Szent István-zsuzsákkal ellátott betétkönyveket hozott forgalomba, hogy elősegítse a budapesti, esztergomi, székesfehérvári stb. ünnepekben résztvevő szándékozók számára a részvételi költségek összegyűjtését. Szent István-betétkönyvet már 1 pengő befizetés esetén bármely postahivatal után lehet igényelni.

A Szent István-betétkeket céljukhoz képest az ünnepek megkezdése előtt, illetve 1938 május 1-ig nem lehet felvenni, ettől az időponttól kezdve azonban a betévi kívánságára a betét összegét a Postatakarékpénztár kamataival együtt főpénztáránál azonnal kifizeti, a vidéki betétek részére pedig fizetési utalvány útján megküldi. A betét összege a jelzett időponttól kezdve természetesen részletekben is igénybe vehető. A Szent István-betétke évi 3 százalékkal kamatoznak.

VILÁGKRÓNIKA

A cseh köztársaság volt elnöke, Masaryk szeptember 8-án súlyosan megbetegedett. Állapota az utóbi napokban javult.

Európa legfiatalabb uralkodója, II. Péter jugoszláv király szeptember 6-án töltötte be tizennegyedik életévét.

Mussolini nagy érdeklődéssel várta németországi utazása szeptember második felében fog végbenemni. Mussolini valószínűleg részt vesz a német hadgyakorlatokon.

Szovjetországban a "rendcsináló" Stalinnak egyre több a munkája. Most már az ő szülőföldjén, Georgiában is egymást érik a lázadások és természetesen a kivégzések is.

A Párisban tartott Interparlamentaris Értekezlet szeptember elsején ülésén Savoie román képviselőházi elnök arról beszélt, hogy Európa mai helyzetén változtatni egyértelmű lenne a béke felborításával. A revízióellenes kijelentésre nyomban reflektált a magyar képviselők vezetője, Láng Boldizsár báró, aki általános helyeslése közepette mutatott rá arra, hogy a világ állandóan változik a természet örök törvényei szerint. Nagy sikere volt még Antal István v. államtitkárnak az összeférhetetlenségi kérdéstről tartott előadásával.

Megjelent a Magyar Anyák Naptára

Az idő mulására emlékeztet bennünket a Magyar Anyák 1938. évi Naptára, amelyet az Országos Stefánia Szövetség ügyvezető igazgatója, Keller Lajos szerkesztett. A 280 oldalas naptár megtalálja az utat a magyar anyák szívéhez, tartalmaiban szerencsés összeállításával, népszerű közéleti módjával. A naptárban, melynek célja elsősorban a csecsemő- és kislendgondozás ismereteinek a terjesztése, az alapvető fontosságú fejlődési, táplálási, ápolási kérdésekre vonatkozó szociális, szórakoztató, pedagógiai, a viselkedéssel, az egészségügyi, a koraszülöttséggel, a csecsemőkor hasmenésével, az anyatejes táplálással, stb. kapcsolatos tanácsokat találja meg az anya. A naptár gyakorlati használhatóságát a falu népe szempontjából nagyon emeli az ügyes újítás is, hogy — mintegy párhuzamban az embervédelemmel — egy fejezetben kiterjeszkedik az állatvédelem, a gazdálkodó szempontjából annyira fontos háziállat-védelem legfontosabb részleteire.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Állatainkról

az őszvégi legelőkön már lefaragja a szél a kúst — szokták mondani gazdáink, mely mondanak tulajdonképpeni értelme az, hogy a kitermelés a szabadban már több táplálékanyagot emészt fel, mint amennyit a legelő nyújtani képes. Iyenkor már az állatoknak az istállóban van a helyük.

Különös gondunk legyen arra, hogy az ajtók és ablakok jól zárjanak, mert különben légvonatosság lesz az istálló. A jászlakat, állásokat alaposan nézzük át, járdákat, levezető csatornákat javítsuk ki. Az ajtókra rakjunk forgóhengereket, hogy a ki- és behajtásnál csipőjüket ne törjék az odaszorult állatok.

A határból bemenekülő egerek ellen az istállóknak is védekeznünk kell. A jászlak alját mindennap gondosan, takarítsuk ki, hogy ott tanyát ne verhessenek s állítsunk be megfelelő számú egérfogót.

A kutakat, azok környékét hozzuk teljesen rendbe. Vigyázzunk arra, hogy még a legnagyobb fagy esetén is veszélytelenül történhessenek az itatás. A vályukból itatás után mindig engedjük le a vizet, hogy a vályu be ne fagyjon, mert csak így tudjuk biztosítani azt, hogy a tél folyamán állataink minden alkalommal frissen merített ivóvizet kapjanak.

Minden állatunk, de különösen a legelőről lehajtott állatok minél többet tartózkodjanak a szabadban. A kifutó korlátjait sürgősen javítsuk ki, távolítsuk el a kiálló szegeket, drótvégeket, hogy állataink fel ne sértsék magukat. Gondoskodjunk a felesleges víz elvezetéséről, hogy állataink mindig száraz helyen álljanak. A kifutókat rendszeresen almozzuk; ne sajnáljuk ide se az almát, mert itt is jó minőségű trágya termelődik.

A tél beállta előtt gondosan nézzük szét, a szérűskertben is. A kazlak tetejét szükség esetén idejében javítsuk ki, a meglazult kötéseket frissítsük fel, hogy a kazlakban a szél kárt ne tehessen. Kazalzalagó nélkül szérűskertben rendet tartani nem lehet.

A tengeriszárát mielőbb rakassuk kupokba; ha sok van belőle, akkor kazaiba, mert különben a legértékesebb levelrészek töredeznék le róla. Ha sok tengeriszárunk van, akkor szárítópóval tépessünk szét annyit belőle, amennyi a zölden fel nem etethető leveles repéfej bezsombolyázásához szükséges. Télien kitűnő takarmányt szolgáltat.

Takarmánytermelésünket

nem alapítjuk a tavaszi és még kevésbé a nyári szalastakarmányokra, mert — mint már erről többször is írtunk — a legtöbb év időjárása ezeknek fejlődésére nem kedvező. Gyakoriak nálunk a száraz tavaszi és nyári hónapok. Ezzel szemben az őszi és tél rendszerint nem szűkölködik csapadékokban. Ez az oka annak, hogy az őszi elvetett szalastakarmányok termésére biztosabban számíthatunk.

E takarmányfélék közül is nagy jelentőségűek a keverékek. Nemcsak azért, mert többféle növény változatosabb ízű takarmányt és állataink igényeinek jobban megfelelő összetételű táplálékot nyújt, hanem azért

is, mert ha a kedvezőtlen időjárás, a tél-fagy az egyik vagy másik növényt károsítja, a keverék másik növénye, illetve növényei több terhez jutva, erősebben fejlődnek és így ellensúlyozzák a károsadást. A keverékvetésnél — régi tapasztalat szerint — még az az előny is érvényesül, hogy a fagyot kevésbé tűrő növény a keverék védelmében jobban áttelel.

E keverékek közül külön is meg akarunk emlékeztetni azon keverékre, melyet Legányi Ódon akadémiai tanár, a Hatvani Növénynevelő intézet igazgatója ajánlott már 15 évvel ezelőtt. Legányi szerint jó minőségű, nagyhozamu szalastakarmányt kapunk, ha kat-holdankint 40 kg szőszösbükkönyt, 11 kg bitorherét és 40—50 kg búzát vetünk. Hol a búkkönyttől buja fejlődést remélhetünk, ott a szőszösbükkönyből elég lesz 30 kg-ot is vetni. Kötőtebb talajokon a szőszösbükkönyt ugyanolyan mennyiségű pannonbükkönnyel helyettesíthetjük. Így a széna minősége is jobb lesz. De a pannonbükköny helyett lehet ősziborsót is vetni, azonban csak melegebb fekvésben, hol a kifagyástól, felfagyástól nem kell annyira tartani. Olyan homokos talajon, amely a búzának már nem megfelelő, azt rozssal kell helyettesítenünk.

Legjobb, ha a keverék magja szeptember első felében a földre kerül. Ha őszi nagyon buján fejlődik, szükség lesz óvatos legeltetésére, vagy magas tarlóval történő lekasztására.

Természetes, hogy ennek a magá helyén igen értékes keveréknek csak ott van jelentősége, hol a bitorherét jól fejlődik. Hol a bitorheret nem díszlik, ott a búkköny a bitorherét elnyomja.

Ápró lótanácsok

A lóipcai ló régebben luxus, nyerges és parádés volt, mert nagy tanulmányos és keszes járása miatt a lovat kedvő egyének legtöbbször becsülték az összes lóajtók közül. Napjainkban a parádés lovak számát nagyon lecsökkentették az autók; a lovagi-sport helyébe az autósorvó versenyek léptek. De azért a lóipcai lója nem pusztult ki, sőt — úgy látszik — a Habsburg monarchia utódállamain nagyobb elterjedtségnek örvend, mint valaha. Ennek pedig az az oka, hogy igénytelensége, szűrés kiartása, ellenálló képessége, könnyű alkalmazhatósága révén gazdasági lónak is megfelel. Régi szürke színet tenyésztéssel sőt többre alakították; az alacsony marakulást és a háttér hátrát is sikerült javítani. A most Olaszországhoz tartozó lóipcai monostor (Triest közelében) katonai háttér és kocsilovakat tenyésztettek. Magyarországon Bábódnán és több más helyen is gazdasági előokra tenyésztik a lóipcai lovat. A román megszállás alatt álló Fogarason is tenyésztik a lóipcai, mely újabbban Jugoszláviában is tört elő, amennyiben a Zágráb melletti Stanciban (állami ménes), de ezenkívül 10 más helyen is tenyésztettek lóipcai lovat. A Tótföldön is a kistapolcsányi állami ménes foglalkozik lóipcai tenyésztéssel; a csontozat erősítésére itt klubdiúr vért kevernek bele, Ausztriában a stájerországi Piberben őrzik a legregibb törzseket s innen kerülnek ki a bécsi spanyol lovagiskola nyergesei. A lóipcai fajta keretében van tenyésztik a Pluto, Conversano, Favory, Maestro, Siglay, Incitato és Tulipán törzseket. Földművelésügyi kormányunk az északi hegyvidéki, valamint a Vértes és Bakony vidékére küldi ki lóipcai fedőmeneket. A felsorolt adatok igazolják, hogy az emyire kedvelt fajtaiban nagy gazdasági érték van. Hegyvidéki lótenyésztőknek tehát örülhetnek, hogy ilyen értékes vért bírhatnak a jutnak s iparkodjanak ezt a kedves helyzetet hasznukra fordítani.

Kánya Terézia

ASSZONYOKNAK, CEÁNYOKNAK

Zöldsegaszalás

Az aszalás a legbiztosabb zöldseg-konzerválási módok közé tartozik és az így elített zöldsegből kis helyen nagy mennyiségű raktározhatunk el.

Aszalásra csak hibátlan minőségű, teljesen frissen szedett, gyenge zöldseget használunk fel. Ilyen módon eltehető tétre a petrezselyem, sárgarépa, kalarábé, zeller, zoldborsó, spenót, sóska, kél, tárkony, kapor stb.

A leveles való zöldseget (sárgarépa, petrezselyemgyökér, kalarábé, zeller) keverve szokták elteni. Az aszalandó példányokat megtisztítjuk, megmossuk, megkaparjuk vagy meghámozzuk és egyenletes vastagságu karikákra, vagy csíkokra vágjuk fel; utóbbi azért fontos, mert csak így lehet egyenletes szárítást elérni. Nagyobb faszékban vízet forralunk, majd a feldarabolt zöldseget szítán vékony rétegekben szétterítjük és a szítát 5—10 perc időtartamra a forrásban lévő víz közlé helyezzük. A gőzlés az aszalás idejét lényegesen megrövidíti. Az aszalást azután éppen úgy végezzük el, mint a gyümölcsnél, a zöldseget cserényekre rakjuk és napra, vagy kemencébe rakjuk. Kalarábé és zellernek 60—65 C. fok melege van szüksége 2—3 órán át, sárgarépa és petrezselyemnek pedig 70—75 C. fok, ugyanannyi ideig, hogy megkapjuk a kész aszalványt, amelynek nem szabad zörgősen, törékenynek lennie. Egy kg nyers zöldseget átlag 15—16 dekagramm aszalványt szolgáltat s felhasználásának is ilyen arányban kell történnie.

A paraj és sóska szárát lecsipked-

jük, megmossuk és szikkadás után 65—75 C. hőmérsékleten 1—3 óráig aszaljuk. A petrezselyem zöldjét, kapor, tárkonyt ugyanígy aszalunk, ezeket azonban csomóba kötve és a tűzhely alá akasztva lassan, aszaló nélkül is megszáradhatjuk. A zoldborsót hüvelyből kifejtve szítára tehergethetjük s forró víz fölött addig gőzöljük, míg a szemek kissé megpuhulnak, de a borsó héja még nem repedt fel. Aszalási idő 2—3 óra, 60—65 C. fok hőmérsékleten.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Fehérleves. Hat személyre 14 dekagramm nyersmájú árpadarát húslevestől puhára főzünk. A levestálba egy tojás sárgáját, 2—3 kanál tejfölt teszünk és úgy tááljuk rá a levest.

Szűszült. Vesepecsenyét veszünk, megtisztítjuk szalonnával és beszózzuk. Lábasba hosszabavagott gyökeret, répát, hagymát, szemesborsót és citromhéjat teszünk, kevés vízzel és ecettel, letakarva párolni. Ha már jó, tegyünk rá tejfölt, levét szűrjük át és rizzsel, burgonyával, úgorkával adjuk az asztalra.

Szűszögömbök. Hét deka vaját hét deciliter liszttel jól elmorzsolunk, amink hozzá egy egész tojást, két tojásárgát, egy tejből átátott zsemlyét, két nagy tejt burgonyát reszelve és mindezt összegyúrjuk, hogy gyenge gombóc-tésztá legyen. Négyzetletes darabokra vágva, mindegyikbe egy szilvát takarozunk és gombócot formálunk belébe. Sós vízben megfőzzük, aután szűrkandállal kiszűrjük és lábasban forró írósvajban, amelyben előbb egy kis kukor és morzást is pirítunk, hagyjuk a gombócokat az egyik oldalukon megbar-nyulni. Melegen találjuk be.

Őszleik alá PÉTI SÓ nélkülözhetetlen.
Kérjen díjtalan ismertetőt!
Péti Nitrogén Műtrágyagyár R. T.
Budapest, V., Nádor-u. 21.

H I R E K

Közleg az ősz

A nyári est oly hallgatag,
A szél se száll, a lomb se zug.
Virágos nyári kerteken
Féher uszályú kőd terem
S a tüzés nap is oly hangos.

Fényt hazudik és melegt,
Még néha éget is talán,
De nem a régi semmi sem
Szívem is egész csendesen
Dobog a holdas éjszakán.

BONNYAY MIHÁLY
(Szany)

Ablakomra rászállott...

Ablakomra rászállott a pintyöke.
Az talajba, volt szeretőm egy szöke.
Csókot kértem, kinevetett,
Az mondta, csak hitegetett
A csalfa.

Ablakomra rászállott a pacirta.
Van szeretőm, kökönyvesem kis barna.
Csakra termelt a csöpp szája,
Páros csókot nem sajnálja
Én tölem!

HAJBA SANDOR
(Sárbogárd)

Nem lehet az édesanyát elfeledni könnyen...

Most, mikor már minden késő,
Sivatom meg csókkal terhelt multom.
Most, mikor a szép életből
Bitegységbe, nyomorba hulltam.
Jó lett volna meghallgatni,
Amint az én édesanyám oly sokszor
Elmondott.

A kereszmben kurjongattam,
Mig az én jó drága anyám
Érttem otthon néma könnyet ontott...

Kéj meghalt az édesanyám,
Most siratom, most hull érte
Könnyem.

Nem lehet egy édesanyát —
Amint hittem — elfeledni könnyen.
Fakult, kopott képed előtt
Kedves anyám meghajlítottam bűn-
bánón terdem:

Elszólítottam, beteg vagyok,
Sírva kérlek, ne haragudj.
Bocsásd meg, oh bocsásd meg a
vétkem...

KEREZSI ENDRE
(Nagykálló)

Országos frontharcos-találkozó. A magyar frontharcosok hagyományossá vált frontharcos-találkozója az idén október 9-én és 10-én lesz Budapesten a Hősök-terén, az Országos Frontharcos Szövetség rendezésében. A honvédelmi miniszter október 10-én, a találkozó főünnepén három-
ezer frontharcost lát vendégül tábori obidán, az Államvasutak igazgatósága pedig a nem csoportosan utazó frontharcosok részére, a szövetség országos elnökségén keresztül korlátozott számban 50%-os vasúti menetdíj kedvezményt engedélyez. Az előkészületek már is folynak és az érdekelteknek részletes tájékoztatást a Frontharcos Szövetség országos elnöksége ad.

Aranyoklevéllel kitüntetett gazdák. A magyarországi m. kir. gazdasági akadémia tanári kara azokat a gazdákat, akik ötven évet ezelőtt szereztek meg az intézet oklevelét és azóta a gazdasági pályán kifejtett működésükkel érdemeiket szereztek, aranyoklevéllel tüntette ki. Az aranyokleveleket előreláthatóan szeptember végén fogják átadni, ünnepes keretek között. A kitüntetettek névsora a következő: Vas megyei Domokos Géza főbírótkos, Bicske, Galgóczi Antal főbírótkos, Ekecs, Csehországi Kotsis István m. kir. gazd. tanácsos, Makó, Kraft Viktor új. főintéző Gyula, Soproni Paikert Alajos új. államtitkár Budapest, Rajmann Kálmán új. urad. főtitkár Marcell, Reek Géza m. kir. gazd. főtan., földbírótkos Csorvá.

Paulini Béla Buják diszpolgára. A magyar falvak lakóinak ma már nem kell magyarázni, hogy Paulini Béla kicsoda. A Gyöngyösbokortermozommal megindított, életbeszöketőjét, s mint a mai napig féltő és gondos kérésztét nemcsak a magyar falvak hagyományörző lakói ismerik és méltányolják, hanem a földkereség minden pontján elismeréssel emlegetik, s a nemzetközi utasok a figyelmét fel is hívják reá és erőteljes nemzeti mozgalmára. Most, a sajtó és műveltségügy miniszterén kívül, olyan elismerés érte Paulini Bétát, ami az igazi halhatatlanság egyik legfőbb megbecsülése. Buják község diszpolgárává választotta Béla bácsit. Szeretettel és megértéssel közöljük a jóleső hírt. Megérdemelte!

A vindsori herceg és felesége Borsodlívánkán. Hosszas előkészület és türelmetlen várakozás előzte meg a Bükk-hegység vadregényes táján fekvő Borsodlívánka község világhírű vendégének megérkezését. Hetekkel előbb köztudomású volt már, hogy a népszerű herceg a Prónay kastélyban fog megszállni a kétútkóli vadászterületen fájánra. Vadkacsára és nyulra fog vadászni. A herceg kíséretének egy része már napokkal előbb megérkezett és vadászott is. A herceg és a hercegné szeptember tizedikén érkeztek meg, hogy a tervbevetett néhány hetet eltöltsék. A környék lakói mindent örökövnek, hogy a magas vendégek jól érezzék magukat.

Filléres és ünnepi gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága, legalább 500 utas jelentkezése esetén, szeptember hó 12-én Budapestről — Topolcsára, Sümegre, Balatonfüredre, Keszthelyre, Kiskunhalasra, Nyíregyházára, valamint Győről és Veszpremből — Balatonfüredre filléres gyorsvonatokat; Budapestről, Szentendréről, Szegedről és Hódmezővásárhelyről — Hajdúbábszörnyébe ünnepi gyorsvonatokat indít.

Pályázat baromfitenyésztési vándorszakelődési állásra

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara baromfitenyésztési vándorszakelődési díját szervez, melyre pályázhatnak okleveles gazdák, akik megfelelő elméleti képzettségén kívül speciális és nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek, valamint képességet éreznek magukban arra, hogy népies baromfitenyésztési tanfolyamokat és előadásokat szervezzenek, illetőleg tartsanak. Pályázatok igazoló okmányokkal és fizetéssel ígény megjelölésével legkésőbb 1937 október 1-ig nyújthatók be a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elnökségéhez, Kecskemétre (Rákóczi-ut 17-19. sz.).

A „Nagykőrösi Aranyapok”. Szeptember 4-én este ünnepélyes keretek között nyitották meg Nagyköőrösön az Aranyapokot. Zenés ébresztő és istentisztelet előzte meg a nagyvárnyú ipari és mezőgazdasági kiállítás megnyitását. Utána az ötvenéves fennállását jubiláló ipartestület székházában ünnepi lakomát tartottak. Délután a repülverseny óriási tömeg nézte végig. Az Aranyapok látogatóinak száma hatalmas rekordot ért el. Az ünnepségek s a keretükben bemutatott kiállítások minden tekintetben igazolták a nagy alföldi város életrevalóságát.

Nincs jobb dolga

Egy ember az állatkertben már órák óta a zebrákat nézi. Arra jár egy ismerős és megszólítja: — Te, mit tudsz órák hosszúig egy ilyen zebrán bámulni? — Ez az, — mondja a másik — órák óta nézem és még mindig nem vagyok okosabb. — Mi az, hogy nem vagy okosabb? — Nem tudom, kérlek, megállítást, hogy egy ilyen zebrán a fekete csik van-e fehér alapon, vagy a fehér csik van-e fekete alapon?

Családi pótlékokat kapnak a Hangya munkásai. A Hangya-központ igazgatósága elhatározta, hogy a szövetkezett munkásainak családi pótlékokat folyósít, amely a gyermekek száma szerint alakul. Ez az intézkedés remélhetően ösztönzést fog nyújtani a nagy ipari és mezőgazdasági üzemeknek arra, hogy alkalmazottaik szociális jóléte érdekében hasonló intézkedést tegyenek.

Meleg levegővel tölthető léggömbök kísérletek Bécsben. Két bécsi feltaláló, March és Emmer, meleg levegővel tölthető léggömböt szerkesztett. A léggömb szeptember 4-én délután Bécs közelében felszállt és mintegy háromezer méter magasságig emelkedett. A léggömb két és félórás lebegés után simán földet ért.

Felhívás a műkedvelőkhez! Dávid János Cselédlány című három felvonásos népszínműve rövidesen megjelenik. A szerző művét kéziratban beküldte Budapestre, hol úgy bírálta el, hogy „a darab jó és műkedvelő előadásra kitűnően alkalmas”. A mű előjegyzési ára 2 pengő. Az előjegyzett példány után a szerző az előadási jogdíjből 2 pengő kedvezményt ad. Előjegyzési idő két hét. Megrendelhető a szerzőnél: Dávid János, Csurgónagygyarmon.

Borzalmas vasúti szerencsétlenség Németországban. Borzalmas vasúti szerencsétlenség történt Németországban szeptember 6-án, Nyolcszáz századok között a világhírű keleti bűncsújtóhelyre. A tizenhét kocsiból álló különvonat mozdonya és négy személyszállító kocsija kiskilott. Tizenhárom utas és a mozdonyvezető életét veszítette. Tizenhat súlyos sebesült kórházba szállítottak. Számos zarándok szenvedett könnyebb sérüléseket.

„Aki megalkuszik, nem méltó a székelő névre. Az erdélyi Országos Magyar Párt óriási érdeklődés mellett tartotta meg ezévi nagygyűlését Szepszentgyörgyön. Gróf Bethlen György, a párt elnöke, hatalmas beszéddel lekiesztette az összegyűlt magyarokat. — „Meg fogjuk mutatni egységes erőnket — mondotta — és ez segíteni fog bennünket jobb sorsunk kialakulásában. Elni akarunk mi is! Aki megalkuszik és hitvány lesz, nem méltó a székelő névre.” A nagygyűlés határozatot hozott, amelynek fő pontja, hogy a romániai kisebbség nem mond le a magyar iskoláiról, mert azok a magyarság legelmeiből életükjegyeit. A sérelmeket husz pontba foglalták össze, s a miniszterelnök elé fogják terjeszteni. Ha az előterjesztés sikerrel nem járna, felségfolyamodvánnyal járulnak az uralkodó elé.

Velem jössz?

— Hová, hová öregem?

— Megyek a Markóba, leülni nyolc havi fogházbüntetésemre. Velem jössz egy kicsit?

— Jövök, de csak két hétre.

Völegénye gyilkolta meg a szép szobalányt. Augusztus 4-én este lelejtették a budapesti főkapitányságnak, hogy az egyik villában meggyilkolták a 23 éves Molnár Mária szobalányt, aki gazdái nyaralása alatt egyedül tartózkodott odahaza. A leány életét két revolverlövessel oltották ki. Mindkét lövés halálos volt, a rendőri bizottság megállapította, hogy a gyilkosság dében vagy koradélután történt. A gyász csakhamar a leány udvarlójára és völegényére, Elek Ferenc 23 esztendő, neoyorki születésű kertészre irányult, aki az utóbbi napokban többször megfordult a villában. Kitűnt az is, hogy a fiatal ember elfutott s Budapesten nincs is bejelentett lakása. A gyilkost rádión körözik.

Szerencsétlenség kútipítés közben. Szeptember 4-én délután súlyos szerencsétlenség történt Csepelen a vámentes kikötőben. A kikötő területén apok óta kútipítási munkálatok folynak. Délután Magyar János 18 éves segédnunkás egy ilyen elkészült kút betonperemén megbötött és fejfel előre a 3 méteres mélységbe zuhant. A szerencsétlenül járt munkás komonyjárt és arcát úgy összezúzta, hogy életveszélyes állapotban szállították a mentők a Weisz Manfred-kórházba.

„Szent” tehének Bombay utcán

Bombay (Afrika) utcáinak jellegzetes köpéhez tartoznak a „szent” tehének, amelyek szabadon ballagnak az utcákon, nagy szombat okozva a közlekedést rendőröknek. Az állatok bántalmazása az indiai lakosok vallási érzését sértene

Megnyit a lakberendezési vásár

Csütörtökön, szeptember 2-án délután ünnepélyes külsőségek mellett, Slezák László harangjainak zugása közben nyitotta meg József királyi herceg, fővédnök jelenlétében Boronics Géza iparügyi miniszter az Ősi Lakberendezési és Háztartási Vásárt és a vele kapcsolatos Országos Kézműipari Kiállítást.

A miniszter megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a gépek előállítására cikkek sohasem fognak versenyezni a kézműipar egyéni ízlés és tudást kifejező alkotásaival. Kiemelte a miniszter a lakás izlés és célszerű berendezésének fontosságát, örömmel üdvözölte a kiállító kézműiparosokat és vidéki ipartestületeket.

A megnyitás után az előkelőség és a megjelent község érdeklődésével nézte végig a pompás dolgokat. Itt említjük meg, hogy a kiállítás megtekintésére az ország minden részéből, vásárigazolvány alapján, félórán lehet Budapestre utazni. Vásárigazolványokat a menetjegyirodákban és az ipartestületeknél lehet váltítani.

Slezák László, Magyarország aranycosorus harangöntő-mestere (Budapest, VI., Petneház-új. 78. sz. Telefon: 29-13-56) beajátolta, hogy midő a Vasár megnyitására látott harangjával mindenki tetszését kiérdemelte. A kiállított harangok között láttuk a budapesti herminamezői r. k. egyház 342, 341 és 186, a budapesti-külsőlőpártvárosi r. k. egyház 301 és az alagi r. k. egyház 404 kg-os harangját. Mesterünk kezében készülnék az ópályi r. k. 300 és 180, a deszki r. k. 580, a jákóli r. k. 285 és 180, a nádaskalásnyí r. k. 340, eger-lajosvárosi r. k. 245, 180 és 52 kg-os, valamint sok más harang. — Aranykosorus mesterünk készíttette s nem régen szállította az esztergomi bazilika 3827 és a cigándi reformátusok 1016 kg-os harangját, Boronics Géza kereskedelmi miniszter a harangok zugása közben gratulált Slezáknak elismerés jeléül.

A tojás minimális ára

Az Országos Ármegállapító Bizottság a tojás minimális termelői becsapási árat szeptember 3-ától kezdődő érvényre 120 filléren állapította meg kilogrammonként. Ez a minimális ár azt jelenti, hogy ennél alacsonyabb áron sem exportör, sem szedője a termelőtől tojást nem vásárolhat. Amennyiben az exportör, vagy szedője ezt az árat nem fizeti meg, a termelő tegyen jelentést a Külkereskedelmi Hivatalnak. A Hangya Szövetkezet vidéki fiókja legelőbb a minimális tojásárat mindenkor és minden mennyiségben megfizetik.

TANÁCSADÓ REJTÉNYEK

Kérdés: 1. Hogyan, milyen edényekben osztásfűk öntődékben a részt? 2. Hol lehet ilyen osztásfűket kapni? 3. Milyen főfűköt önted a vörösréz és milyenél a sárgaréz? (B. J., Jászberény). — **Felelet:** 1. A fémeket általában nagy hőt kibíró agyag, vagy még inkább grafit-tégelyekben osztásfűk. 2. Ilyen tégelyeket Németországban lehet kapni, az öntőfűk onnan hozatják. 3. A vörösréz 1083, a sárgaréz 900 fok Celsiusnál önted.

Kérdés: Mikor lesz felvétel a budapesti túzóelőadás? (Érdeklődő). — **Felelet:** A felvételt vonatkozó pályázati hirdetmény Budapest székesfőváros polgármestere írja ki. A legutóbbi felvétel májusban volt, lehet, hogy előtörténetben ismét írják ki pályázatot a következő megfigyelt állásokra.

Kérdés: Mennyi kamatot fizetett a postatakarékpénztár a betétek után 1932 május 1-én és azóta mikor és mennyiben változott a betéti kamat? (B. I., Óbudapest). — **Felelet:** Tessed a legközelebbi postatakarékpénztárhoz fordulni kérdéseddel. Ott kézzel fogva megadják a választ. Egyéb kérdéseire szakutódostok fog válaszolni közelebb.

Kérdés: Szellenitog emaradványt nyolcvan gyermekek milyen iskolába adhatók? (K. S., Újkecskő). — **Felelet:** Sajnos, csak egy ilyen állami intézet van, címe: Állami Gyógynevelési Nővelőintézet, Budapest, Akótság-ú. 19. Forduljon az intézet igazgatóségéhez, ahonnan kiadnak kérvényintézt és nyomtatványokat, amiket a közösi előjárásigal, orvossal, stb. kell támogatni. Az eljárási díj havi 80 pengő, amelyet esetleg 40 pengőre mérsékelnek. Arra alig van kilátás, hogy ingyenes helyre juthasson be a gyerek. Mindenesetre tegyen kísérletet.

Kérdés: Lehet-e és milyen eljárással húzólag tölteni zseblámpa-csövet. (B. I., Sionváros). — **Felelet:** Már kiemert zseblámpa-elemet sem húzólag, sem gyárban újratölténi nem lehet. Új elem készítése pedig annyira körülményes és költséges dolog, hogy a vele való pepecselés semmiesetre sem kifizető dolog.

Kérdés: Van-e felvétel a m. kir. Államrendőrséghez és mik a feltételek? (13.658. sz. előzető). — **Felelet:** A rendőrséghez való felvétel előjegyzéssel állandóan lehet kérvény, évente átlag kétszer hívják be orvosi vizsgálatra az előjegyzetteket. A felvétel, illetve előjegyzés feltételei a következők: Betöltött 21-ik, még nem haladt 26-ik életév, netlenség, 170 cm testmagasság, katonaviselés, faddeteltelen életét. A kérvényt a „Főkapitány ur”-hoz kell elküldeni és csatolni kell hozzá születési anyakönyvi kivonatot, illetőleg bizonyítványt, erkölcsi bizonyítványt, a netlenség igazoló irást és a katonai igazolást, végül a testmagasság igazolását. A kérvényre 2 pengős bélyeget kell ragasztani vagy szegénységi bizonyítványt kell mellékelni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. J., Csurgónagymarton. Kérésének mal számunkban eleget tettünk. Van még veres. A tél folyamán rendezünk pályázatot. Szabó László nem azonos az azal, aki a Válasz-ba ír.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, IX. 12. Állat- és kirkövásár: Fegyvernek, Nagykatá, Széreg. — **Hétfő, IX. 13. Állat- és kirkövásár:** Balassagyarmat, Bácsalmás, Cigánd, Emdő, Győr, Hosszúhegy, Kékhida, Martonvásár, Mohács, Pál, Polgárdi, Pillysvörösvár, Recsk, Rétság, Sárvár, Szekszárd, Tiszacsece, Városnánány, Zsámbok. — **Szertés- és kirkövásár:** Ózd. — **Ló-, marha- és kirkövásár:** Sónlyóvásárhely, Szöny. — **Kedd, IX. 14. Állat- és kirkövásár:** Magyarzentványa, Martonvásár, Pápa, Répceszemere, Zalaegerszeg. — **Szertés- és kirkövásár:** Borsodnádasd. — **Ló-, marha- és kirkövásár:** Szekes, Tótszerdahely, Zalahegy. — **Szerda, IX. 15. Állat- és kirkövásár:** Adony, Átsónméndi, Drávafok, Gyöngyospata, Hajdúnánás, Pápa, Polgár, Szászvár, Városlőd. — **Szertés- és kirkövásár:** Rudabánya. — **Ló-, marha- és kirkövásár:** Somogyvár, Szekesfehervár. — **Csütörtök, IX. 16. Állat- és kirkövásár:** Bakonycserrény, Zagyvarékás. — **Ló-, marha- és kirkövásár:** Balatonendrőd. — **Állatvásár:** Celledőm. — **Péntek, IX. 17. Állat- és kirkövásár:** Csenger, Szentés. — **Ló-, marha- és kirkövásár:** Csipkerák, Patca. — **Szombat, IX. 18. Állat- és kirkövásár:** Szentés. — **Ló-, marha- és kirkövásár:** Csánás.

1. Szőrejtvény.

Kis medve K i
(Á-a)

(Beküldte Sütös János Csokoldépusztáról.)

2. Szőrejtvény.

DA
vadgalamb
(-l)

(Beküldte Tóth János Fényeslitkéről.)

3. Szőrejtvény.

DES
DES
R
(c-u)

(Beküldte Nagy József Zaladáról.)

A rejtvények megfejtését a megfelelő és nyeresékes névsorral együtt a 40-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevént nincs módunkban közölni.

A 34-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szőrejtvény: **Bátor.** 2. Szőrejtvény: **Fogalmaz.** 3. Szőrejtvény: **Személtápat.** Megfejtették: Szemenyó János, öv. sz. salfai Zsita Béla, Mihók István, Bacsó Ilona, Fehérvári János, Szedő Zoltán, Kákonyi Lajos, Kalocsai Péter, Vass József, Földes Gábor.

Jutalomkönyvet nyerte: Földes Gábor (Szeged) és Fehérvári János (Tapolca).

A 35-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfelelő és nyeresékes névsorral együtt jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Magpiae. (A Monthey Ódon Magyar-nélő és Magyar-keszedei Rt. heti jelentése.) Az elmúlt héten lucernamagban tovább folytatódott a szállárulás. Lohere javult. **Biborboreben** néhány kötés történt tavart árak mellett. **Szószbölkönyben** ürteltelen. **Mik** igen szállár. **Borsóföld** elnyagoltak. **Bab** tartott. **Fehérvé** iránt emelkedő árak mellett továbbra is nagy az érdeklődés. **Levesmag** csudés.

A **Budapesti Áru- és Értéktörzsde** hivatalos jegyzése **nyersárukat 100 kg-ként** az **Budapest**: köles fehér 18-20, köles vörös 15-16, köles egyéb 14-14.50, repce 30.75-31.75, ná államas: mák 105-108, Viktória borsó 17-19, Express borsó 17-18, ósz borsó 18-19, lenese nagysemző 40-45, lenese közepesmítő 36-39, lenese kismező 28-32, biborbóra 54-58, tavaszi búkköny 17-18, szószbölköny 41-44, csúsluftúrt fehér 12.75-13 pengő.

Tekarmányvásár. Rétszóna I. r. 4.80, II. r. 3.80-4.20, III. r. 3-3.60, mumar-szóna 4.50-5.50, lucernaszóna 5-7.20, aomszóna I. r. 4-4.20, II. r. 3-3.80 pengő 100 kg-ként.

Vázónachavásár. Bika, magyar, Ila 62-64, bika tarka 64-100, kivételesen 102, ökör, magyar Ila 65-84, ökör, tarka 65-98, kivételesen 104, lócsa, magyar 50-74, névén tarka 53-93, bivaly, magyar 58, tövendék (éves) 72-96, kis-csontozó való 36-46 fillér kg-ként.

Borjувásár. Ila 100-114, Ila 100-108, Ila 88-98 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosok. Ia betföldi jármosok (tarka) és bedföldi, tani való tino 82-88. Ia betföldi jármosok (fehér) 80-88, 1½ éves üvöz 80-88, 1½ éves tino 80-88, fiatal, friss fejestelen 96-100 fillér kg-ként.

Juhárak. Külfordinek megfelelő prima fiatal írű, darabonként 50 kg súlyban 50-56, prima fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban 54-64 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban etetés, itatás után mázsálra, 3 kg súlyvönással.

Szertésvásár. Uradalmi zsírserítés páronként 340 kg-on alul 104-105, szedett, serítés 102-104, Ila 98-101, export-zsír markázott, vágóhidon útvére, csomagolás nélkül 164-168, úrsértés szalonával Ila 130-142, Ila 130-136, úrsértés Ila 133-140, Ila 126-133 fillér kg-ként.

Baromfi és lojás. **Élebaromfi:** Tyúk 200-300, csirke, fántani való 80-130,

sütni való 140-240 fillér darabonként, **Lelet baromfi:** Tyúk 120-150, csirke, fántani való 150-270, sütni való 150-270, ruca, hizott 120-180, lud, hizott 140-180, libamáj, nagy 500-800, kicsi 300-500 fillér kg-ként. Teofajás 10 darabig 9-11, tözfőlös 8-9, aptó 7-9 fillér darabonként.

Zöldség. Sárgarépa 6-20 (csomok), petrezselyem 6-20 (csomok), zeller 4-20 (db-ja), kalarábó 3-8 (db-ja), karfiol 8-20, vöröshagyma, maokó 10-14, közönséges 8-10, fokhagyma 24-40, cókia 10-20, felejekpószta 16-26, savanyított káposzta 40-48, keikáposzta 16-30, vöröskáposzta 24-36, felesaláta 10-12, tomas 80-200, burgonya, Gállbaba 10-12, ósz róza 8-10, nyári róza 8-12, Ella 7-8, tömör csiperkegomba 80-240, szegfűgomba 80-120, éji vargánya 80-140, szárított 500-600, uborka, savanyított való 20-50, nagy, salátának való 12-30, zöldborsó, apró hegyes 12-24, nagy, töltött való 10-28 tók, főző 6-10, paradicsom 4-10, zöldbab 12-26, vajbab 12-36, zöldborsó, húlyvesz 25-56, sóka 16-24, parafiszított 14-24, fűfetelek 10-20 fillér kg-ként, zöid tengeri darabonként 3-7 fillér.

Gyümölcs. Alma neves 80-100, körte neves 40-100, szilva, magzaváló 16-36, szilva 80-120, gyümölcsíz 120-320, áfonya 150-170, őszibarack fehér 16-20, piros 20-120, görögnyire, fej 6-10, sárgányire, faj 8-26, csemegeszösz 28-36, kevert szösz 20-32, közönséges szösz 16-26, dió, új 40-120, dióbél 280-390, mogyoróbel 380-440, mandula, keményhüjű 60-80, hájazott mandula 400-440 fillér kg-ként.

Borpiac. A borpiacra az utóbbi hetek eszöese következtében sok helyen nagy mértékben fellépő rothadás miatt bizonyos éleltség tapasztalható. A károk eddig az ország egész felében mutatkoznak leginkább, ahol a szüretet a nagy-mérvű rothadás miatt sok helyen még kellett kezdeni, bír a must cukorkófa nagyon gyenge. Ezzel szemben az Alföld közöpsi és déli részén az eddig érkezett hírek szerint a károk nem jelentékenyek. A termékek az eladás tekintetében tartózkodóbbak. Az árak az Alföldön kísérőmökönél 95-110, uradalmakonál 110-180 fillér között változnak hektoliter-fokonként, minőség szerint. Az éborból az utolsó héten nagyobb mennyiségű vésádot a kereskedelem. Göbnyire a régi árukon. A kivitt egyelőre csekély.

Szész és szeszestálak. Az Országos Szeszértékésítő Rt. végrehajtóbizottsága az augusztus 31-én tartott gyűlésén az összes szeszfeleségek változatlan árjegyzését határozta el. A forgalom a múlt-heti keretek között mozgott. A **gyümölcs-pálinkából** a forgalom jobk kereslet mellett e héten is éleltek volt. A **törkölypálinkából** 2.60, a **soprópálinkából** 2.70-2.75, az **operátpálinkából** 3.40, a **barackpálinkából** 5.50-6 pengős áron ajánlották. A **sárvárium** irányzata szállár és gyér kínálat mellett 4-4.20 pengős áron keresték. A **borpiacra** az élelnekbe vették előtjén folytatn 3.40-3.50 pengős áron kínálták. Az árak 10.000 literfokonként, III. ábzblizat szerint, + 3% forgalmi adó érten, dők.

Idegen pénzmekek vételei és eladási ára. Szék, pengőnél 1666 kerűl szék darab. Angol font 1875-1965, dollár 337.36-341.35, kanadai dollár 336-341 holland forint 1883.36-188.35 pengő. — **Szék pengőnél** 1883.36 kerűl szék darab. Cseh korona 11.35-11.95, szerb dinár 7.50-7.95, francia frank 12.30-13, lengyel zloty 60-61.90, román leu 2.85-3, bolgár leva 3.75-4.05, olasz lira 17.40-17.90, osztrák schilling 80-80.70, svájci frank 75.35-78.45 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Rádióműsor

Budapest I.

VASÁRNAP, IX. 12.
9.30: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Operaházú zenekar. 13.10: "Emléknyelők és műemlékek." 14: Hangnemek. 15: "A magyar 16 hasznáthatósága és értékesítési lehetősége." 15.30: Vitéz Tamásy Lászlóné zongorázik. 16.30: "Ezer." 17: Vig György szofzópszik. 18.20: A Ferenaváros-Lazio kupa-döntő-mérkőzés. 18.20: "Dankó Pista emlékezte." 19.30: "Jönnek és maguk." 20: Kun Magda és Gyevaj István vidám énekes előadástjeje. 21: Jaz.

22: Szimfonikus zenekar. 23.15: Cigányzene.

Allandó közvetítések gékfőnapokon:
6.45: Torna. utána hanglemek. 10: Hírek. 10.30: Is 10.45: Kés felolvasás. 11.00: Vízjelzés. 12: Harangszó, időjárás-jelentés. 14.40: Időjelzés, stb. 16.15: Pontos időjelzés, stb. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, IX. 13.

12.05: Rendőrzenekar. 13.30: Ének-együttes. 16.15: Diákféltóra. 17: Cigányzene. 18: "A házúpar korszerűtése." **Végi Márton**, m. kir. házúpari felügyelő előadása. 18.20: Nagy Margit énekel. 18.55: "Balatonfüred." 19.20: Nagy Olivér mesterharmoniumon játszik. 19.45: "Az öregedő emberiség." 20.15: Hancz-verseny Zenekar. 21.45: Hírek időjárás. 22: Jaz. 23.05: Hanglemek. **KEDD, IX. 14.**

12.05: Cigányzene. 13.30: Postászenekar. 16.10: "Asszonyok táncadása." 17: B. Sándor René zongorázik. 17.30: "Emberetők közt." 18: Jaz. 19: "A magyar társadalom ezer esztendője." 19.30: Szalonzene. 21: Rigolito. Dalm. Zenéjét szerzette Verdi. 23.10: Időjárás. 23.15: Cigányzene. **SZERDA, IX. 15.**

12.05: Hanglemek. 13.30: Mally Gyözö énekel. 16.15: Diákféltóra. 17: "Gyermekjátékalkozási zavarok." 17.30: Cigányzene. 17.55: Előadás a magyar-észelszlovák változatú labdarugó-mérkőzésről. 18.30: Mária Zsigmond elbeszélése. 18.55: Szalonzene. 20: Somogyi Nusi és Rátkay Márton előadástjeje. 21.10: Jaz. 21.40: Új Magyar Vönösnégyes. 23.10: Időjárásjelentés. 23.15: Katonazene. **Csütörtök, IX. 16.**

12.05: Szalonzene. 13.30: Balajkai zenekar. 16.15: "Tápszerek és évezeti szerel." 17: "Kassa, a magyar színelzet nevelőanyja." 17.30: Marjay Erzsébet énekel. 18: Villani Lajos báró előadása. 18.30: Loris és Ida Margaritis házongoraszámjai. 19.10: "Kétszertésű időszerű tanácsadó." Horn János, m. kir. kertész-tanítottól r. tanár előadása. 19.25: Cigányzene. 20: "A csata." Rádióny. Claude Farrère regénye nyomán. 21.30: Hanglemek. 22: Időjárás-jelentés. 23: Jaz. **PÉNTEK, IX. 17.**

12.05: Kóncz Lili zongorázik. 13: Cigányzene. 16.15: Diákféltóra. 17: Jaz. 18: "Munkatáborok és munkaszolgálat külföldön." 18.30: Végi Sándor heggedű zongorakísérettel. 19: Párbeszéd a repüléssről. 19.30: Szalonzene. 21: Operaházú zenekar. 22.10: Időjárás. 23.15: Táncelemek. 23.05: Cigányzene. **SZOMBAT, IX. 18.**

12.05: Ének. 13: Hanglemek. 16.15: Felolvasás. 17: Szalonzene. 18: "Hová forduljon a szöszözés, ha rádiószavakat kezd?" 18.30: Cigányzene. 19.15: "A madárvonás rejtelmei." 19.45: "Az ezüstszárny." Operett. Zenéjét Butyky Ákos írta. 21.50: Hírek, időjárás. 23.15: Jaz. 23.10: Hanglemek. **Budapest II.**

Vasárnap, IX. 12. 19.25: A budapesti új Duna-híd avatása. 15: Táncelemek. 17: B. Tóth Ferenc nagykörűsi szobor-leleplezése. 17.30: Szalonzene. 19: Történelmi előadás. 19.35: Zongora-hegedű szonáta. 19.55: Hanglemek. 21.35: Hírek. — **Hétfő, IX. 13. 18.20:** Nemzeti nyelvtóra. 18.55: Hanglemek. 19.15: Elbeszélés. 19.45: Hanglemek. 20.15: Előadás. 20.35: Hírek. 21.05: Cigányzene. — **Kedd, IX. 14. 18.30:** Francia lecke. 19: Táncelemek. 19.30: Mezőgazdasági előadás. 20: Elbeszélés. 21: Cigányzene. — **Szerda, IX. 15. 18.55:** Olasz nyelvtelke. 19.25: Előadás. 20: Hanglemek. 21.15: Hírek. — **Csütörtök, IX. 16. 18:** Hanglemek. 18.19: Cigányzene. 19.30: Angol nyelvtelke. 20: Hírek. 20.20: Katonazene. — **Péntek, IX. 17. 19:** Zongora. 19.30: Gyorsírás. 20.15: Előadás. 20.35: Hanglemek. 21.40: Hírek. — **Szombat, IX. 18. 18.05:** Szalonzene. 18.30: Mezőgazdasági előadás. 19.20: Cigányzene. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.35: Mozart-hanglemek.

Árany- és ezüstégyenke ára

Ezüstégyenke: 1 darab egykoronás 36 fillér; kétkoronás 72 fillér; átkoronás 1 pengő 80 fillér; régi egyforintos 96 fillér.
11 karátos tónőeranya grammonként 3 pengő 10 fillér.
Színarany kilogramma 3760 pengő.
Színéztíz kilogramma 90 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
"FALU" MAGYAR GAZDA ÉS FOLDMIVÉS SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.